

Vlaanderen
is materiaalbewust

VERSLAG INSPRAAK- EN ADVIESREACTIES

UITVOERINGSPLAN HUISHOUELIJK AFVAL EN GELIJKAARDIG BEDRIJFSAFVAL

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

WWW.OVAM.BE

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

VERSLAG INSPRAAK- EN ADVIESREACTIES

Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en
gelijkaardig bedrijfsafval

DOCUMENTBESCHRIJVING

- 1 *Titel van publicatie:*
Verslag inspraak- en adviesreacties.
Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en
gelijkaardig bedrijfsafval.
- 2 *Verantwoordelijke Uitgever:*
Danny Wille, OVAM, Stationsstraat 110,
2800 Mechelen
- 3 *Wettelijk Depot nummer:*
- 4 *Trefwoorden:*
Openbaar onderzoek, uitvoeringsplan,
huishoudelijk afval, gelijkaardig
bedrijfsafval, lokale besturen,
planaanpassing
- 5 *Samenvatting:*
De aanpassing van het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig
bedrijfsafval lag, conform de procedure vastgelegd in het Materialendecreet in
openbaar onderzoek van 13 januari 2019 tot en met 13 maart 2019. Dit verslag
omvat een overzicht van alle ingediende inspraak- en adviesreacties. De
overweging(en) zijn aangegeven die al dan niet aanleiding hebben gegeven tot een
aanpassing van het uitvoeringsplan.
- 6 *Aantal bladzijden:* 21
- 7 *Aantal tabellen en figuren:* 1
- 8 *Datum publicatie:* mei 2019
- 9 *Prijs*:* /
- 10 *Begeleidingsgroep en/of auteur:*
Annemie Andries, Piet De Baere, Ann
De Boeck, Yvon Princen, Sarah Risch
- 11 *Contactpersonen:*
Ann De Boeck, ann.de.boeck@ovam.be
- 12 *Andere titels over dit onderwerp:* /
Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en
gelijkaardig bedrijfsafval

U hebt het recht deze brochure te downloaden, te printen en digitaal te verspreiden. U hebt niet het recht deze aan te passen of voor commerciële doeleinden te gebruiken.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website: <http://www.ovam.be>

* Prijswijzigingen voorbehouden.

INHOUD

1	Inleiding.....	6
1.1	Planaanpassing	6
1.2	De formele respons: adviezen en opmerkingen	7
1.3	De verwerking van de reacties	7
1.4	De respondenten en hun reacties gehergroepeerd	7
1.4.1	Karakter van de reacties	7
1.4.2	Opbouw van het Verslag Inspraak- en adviesreacties	7
2	Reacties per plandeel.....	8
	4.1 Doelstellingen huishoudelijk afval	8
	Actie 4: evaluatie Belfius-clusters	8
	5.1 Rol van de lokale besturen	14
	10.1 Zwerfvuil en sluikstorten	15
Bijlage	16
3	Opmerkingen en bezwaren over niet vermelde items	16
4	Bijlagen.....	19
	Bijlage 1: Overzicht binnengekomen reacties	19
	Bijlage 2: Uittreksel Belgisch Staatsblad	21

1 INLEIDING

1.1 PLANAANPASSING

Op 16 september 2016 keurde de Vlaams Regering het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval goed. Dit uitvoeringsplan zet volop in op maatwerk, zowel naar lokale besturen als naar de burger. Eén van de nieuwigheden in dit plan is de doelstelling voor restafval op maat van de gemeente. Die doelstelling wordt bepaald op basis van de Belfius-cluster waartoe de gemeente behoort. Bij de opmaak van het plan werd uitgegaan van de meest recente Belfius-indeling die toen beschikbaar was, namelijk die van 2007. Via actie 4 gaf het Uitvoeringsplan wel al aan dat zodra de Belfius-bank de indeling zou actualiseren, het effect hiervan op de doelstellingen moet bekeken worden en indien dit effect significant is, een planaanpassing zal worden voorgesteld.

Op 14 maart 2018 publiceerde de Belfius-bank zijn nieuwe indeling van gemeenten in clusters. De OVAM evalueerde het gebruik van clusters en rekende ook het effect van de nieuwe clustering door op de te behalen restafvaldoelstellingen. Dit gebeurde in overleg met VVSG/Interafval. De nieuwe clustering betekent dat de restafvaldoelstelling voor heel wat gemeenten licht tot stevig wijzigt. Het werken met clusters en doelstellingen op maat, ervaart de OVAM nog steeds als een meerwaarde. Daarom werd de procedure voor een planaanpassing opgestart.

De gewijzigde teksten lagen in openbaar onderzoek van 14 januari tot en met 13 maart 2019. Het gewijzigde teksten werden ruim verspreid, voornamelijk via mail. Ze werden per mailing naar de Colleges van Burgemeester en Schepenen verstuurd om het openbaar onderzoek op te starten. Daarnaast werden ze ook per mail verstuurd naar de milieuambtenaren, de directeurs van de intercommunales en de betrokken stakeholders uit het overlegplatform huishoudelijk afval plus kmo, met als doel hen te informeren over het openbaar onderzoek. Conform de procedure werden ze ook bezorgd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad Vlaanderen). Verder kreeg iedereen de mogelijkheid de teksten in te zien op het gemeentehuis, bij de OVAM en via de website van de OVAM.

Tijdens het openbaar onderzoek kon iedereen bezwaren of opmerkingen op deze wijziging overmaken op plan@ovam.be of per post naar OVAM, Wijziging Uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval, Stationsstraat 110, 2800 Mechelen.

Op 7 januari 2019 verscheen de officiële bekendmaking van de wijziging in het Belgisch Staatsblad.

1.2 DE FORMELE RESPONS: ADVIEZEN EN OPMERKINGEN

In totaal werden 61 reacties ontvangen. Hiervan zijn er naast het advies van VVSG en Interafval, adviezen van 8 intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, 47 gemeenten en 1 milieuadviesraad. Ook 1 bedrijf formuleerde opmerkingen. Daarnaast waren er ook reacties van 3 burgers.

De Minaraad werd begin januari 2018 advies gevraagd over het Ontwerpplan. Op 26 februari 2019 ontving de minister een schrijven dat de Minaraad geen advies zou formuleren op de gewijzigde teksten. Een overzicht van de binnengekomen reacties is opgenomen als bijlage 1.

1.3 DE VERWERKING VAN DE REACTIES

Alle ingediende reactie en opmerkingen zijn gezamenlijk inhoudelijk verwerkt in het voorliggend verslag. De reacties werden niet altijd letterlijk overgenomen. De beknopte strekking is weergegeven. De reacties van gelijkaardig strekking over eenzelfde onderwerp zijn ook samengevat tot een algemene reactie. Op die manier is getracht om dit verslag overzichtelijk en leesbaar te houden.

De pagina's en rubrieken in dit verslag waar naar verwezen wordt, zijn dezelfde pagina's en rubrieken als in het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval.

1.4 DE RESPONDENTEN EN HUN REACTIES GEHERGROEPEERD

1.4.1 Karakter van de reacties

Het relatief groot aantal reacties, zeker voor een planwijziging, wijst op het belang dat nog steeds gehecht wordt aan het afval-en materialenbeleid in het algemeen en aan een uitvoeringsplan over huishoudelijk en gelijkaardig bedrijfsafval in het bijzonder. De aangepaste clustering van de gemeenten, waardoor er voor een groot aantal gemeenten een scherpere doelstelling wordt geformuleerd zorgt natuurlijk voor reacties bij die gemeenten.

De reacties zijn voornamelijk terug te brengen tot reacties op de doelstellingen op maat en op de verplichte selectieve inzameling van alle plastic verpakkingen.

Daarnaast zijn er ook nog reacties rond onderwerpen die ofwel niet in het plan waren opgenomen ofwel niet in openbaar onderzoek lagen (omdat ze niet gewijzigd werden). Deze reacties zijn opgenomen in een apart hoofdstuk van dit verslag (deel 3), maar worden verder niet meer meegenomen in de bespreking.

1.4.2 Opbouw van het Verslag Inspraak- en adviesreacties

Het Verslag Inspraak- en Adviesreacties bestaat naast deze inleiding uit de reacties per plandeel. In het deel "Reacties per plandeel" zijn de reacties per paragraaf gerangschikt. Per reactie zijn de overweging(en) aangegeven die al dan niet aanleiding hebben gegeven tot een aanpassing tekst.

De aanpassingen van de plantekst zijn in het verslag *cursief* aangegeven.

2 REACTIES PER PLANDEEL

Onderstaande nummering verwijst naar de nummering in het plan.

4.1 DOELSTELLINGEN HUISHOUEDELIJK AFVAL

4.1.1. Belfius-categoriën als basis voor een nieuwe doelstellingen.

De gemeenten Damme, Kapellen, Koksijde, Laarne, Lebbeke, Linter, Moorslede, Oostrozebeke, Zoersel, de intercommunales IGEAN, IVAREM, Limburg.net en de VVSG/Interafval hebben geen bezwaar tegen nieuwe Belfius-clusterindeling voor hun gemeente/intercommunale.

Actie 4: evaluatie Belfius-clusters

VVSG vraagt aandacht voor een ernstige evaluatie van de Belfius-methodologie om afvaldoelstellingen vast te stellen, in samenspraak met gemeenten en intercommunales. IOK, MIROM- Roeselare, de gemeenten Zelzate, Olen, Lebbeke, Wuustwezel. Harelbeke, Rumst, Wellen, De Pinte Koekelare, Brugge, Zonnebeke, Damme, Langemark-Poelkapelle en Lievegem sluiten zich hierbij aan.

Overweging: Bij de actualisatie van de Belfiusclusters is door de OVAM een – weliswaar zeer beperkte- evaluatie uitgevoerd. Deze evaluatie toont aan dat het werken met clusters een meerwaarde is om het afvalbeleid van gemeenten te kunnen vergelijken. Instrumenten zoals de lerende netwerken en de benchmarktool zijn gebaseerd op het werken met clusters. Het gebruik van specifiek de Belfius-methodiek voor het bepalen van de afvaldoelstellingen behoeft echter nog een ernstige en grondige evaluatie. Deze evaluatie zal uitgevoerd worden in het tweede deel van de planperiode.

De Belfius-methodologie geeft nu wel al duidelijke aan welke gemeenten beduidend meer restafval produceren dan vergelijkbare gemeenten. Van deze gemeenten worden wel degelijk inspanningen verwacht om hun restafvalcijfers aan te pakken. Daarom worden de doelstellingen in het plan ingeschreven als te realiseren tegen het einde van de planperiode. De OVAM zal in de tweede helft van de planperiode wel begeleiding opzetten naar deze gemeenten (visitaties) om hen te ondersteunen bij het aanpassen van het lokaal afvalbeleid.

Tekstaanpassing: onder 4.1.1 wordt actie 4 als volgt geherformuleerd :

Ter voorbereiding van het volgende Uitvoeringsplan wordt het gebruik van de Belfius-methodologie als basis voor restafvaldoelstellingen voor gemeenten grondig geëvalueerd en zal bekeken worden hoe het werken op maat kan versterkt worden naar een volgende planperiode.

Het werken met groepen van gemeenten met analoge sociaal-economische kenmerken is volgens de eerste evaluatie een meerwaarde voor het opvolgen en het uitvoeren van het afvalbeleid (cf. lerende netwerken, benchmarking, visitaties, ...),

Met het oog op een volgende planperiode wordt de methodologie geëvalueerd en wordt verder onderzoek opgezet naar de impact van socio-economische factoren op het afvalbeleid om zo tegen een nieuwe planperiode het werken op maat te versterken.

Trekker : OVAM

Betrokkenen : VVSG en Interafval

Timing: tweede helft planperiode

4.1.2. Doelstelling voor het huishoudelijk restafval en vergelijkbaar bedrijfsafval

Lievegem geeft aan dat de gevraagde daling van 42 kg/inwoner vergeleken met de doelstellingen van de 3 gemeenten die de fusie hebben aangegaan en het gemiddelde van de gemeenten in de intercommunale IVM niet kan gehaald worden, zelfs niet als ze gft-inzameling en p+md inzameling implementeren tegen 2022. Ze gaan uit van behoud van de wekelijkse restafvalinzameling in de zomer. In de nieuwe cluster kan minder kmo-afval ingebracht worden dan in de vroegere cluster. Ze stellen de berekening van de doelstellingen op basis van de mediaan van cijfers uit 2012, 2013 en 2014 in vraag. Ze stellen dat de reeds genomen maatregelen inzake afvalinzameling een bepalende factor zijn naast het type gemeente. Met de factor reeds genomen maatregelen wordt echter geen rekening gehouden.

IOK stelt dat in het voorstel van planwijziging flankerende maatregelen om deze fundamentele nieuwe clusterindeling te implementeren en te begeleiden ontbreken.

Maldegem kan zich niet akkoord verklaren met de aanpassingen van de Belfius clusters waardoor Maldegem tijdens de lopende planperiode scherpere doelstellingen moet halen. Maldegem blijft zich echter verder inzetten om afval te voorkomen, de inzameling te verbeteren, het sorteergedrag te verhogen en het restafvalcijfer per inwoner verder te doen dalen.

Beernem vraagt om opgenomen te worden in een andere clusterindeling, bij voorkeur zelfs de voormalige cluster V3 uit 2007. Beernem kreeg in een eerste versie van het uitvoeringsplan een streefdoel van 144 kg/inwoner/jaar toebedeeld. In het nieuwe voorstel wordt dit streefdoel 136 kg/inwoner/jaar). Opvallend is dat de voormalige cluster V3 was samengesteld uit 33 voornamelijk West-Vlaamse gemeenten, aangevuld met een paar Oost-Vlaamse gemeenten. Binnen die cluster viel lokaal dus veel van mekaar te leren. De nieuwe cluster V8, waartoe Beernem nu behoort, kent nog 13 van die V3-West-/Oost-Vlaamse gemeenten en is nu aangevuld met vooral Limburgse en Noorderkempen-gemeenten. Het lokale leereffect valt hierbij weg.. De gemeente Menen en Wervik stellen in vraag of de nieuwe Belfius-indeling wel representatief is voor hen. De indeling van de 3 gemeenten van Mirom-Menen in 3 verschillende nieuwe Belfius clusters maakt het moeilijk voor de intercommunale om voor de 3 gemeenten een gemeenschappelijk beleid te voeren. De gemeenten Menen en Wervik wijzen op hun specifieke eigenheden als grensgemeente met Frankrijk langs een

hoofdverkeersas. De gemeente Menen vraagt voor haar specificiteit extra ondersteuning van de OVAM om de scherpe uitdaging die de nieuwe doelstelling is, te halen. De gemeente Wervik haalt specifiek haar hoge kansarmoede-index aan.

Brugge stelt haar indeling in cluster V15c in vraag. Supplementair op haar rol als centrumstad is Brugge een uitermate toeristische stad zowel in Brugge centrum, als kusttoerisme in Zeebrugge en plattelandstoerisme in Lissewege. Er is de Zeebrugse haven wat veel transport en industriële bedrijvigheid meebrengt. Brugge vraagt daarom om ondergebracht te worden in cluster V15a die beter bij haar specificiteit aansluit.

Oostende en IVOO stellen dat de indeling van de stad Oostende in cluster V15c geen rekening houdt met het gegeven dat Oostende een echte kuststad is en aan alle kenmerken van V16 voldoet met bijkomende afvalproductie tot resultaat. Oostende haalt daarbij veel cijfermateriaal aan om te staven dat zij wel degelijk een kustgemeente zijn. Ze eisen beiden om de stad Oostende in cluster V16 onder te brengen.

Rumst vraagt om van haar oude doelstelling voor restafval van 129 kg/inwoner te behouden omdat haar nieuwe doelstelling 122 kg/inwoner minder haalbaar is. Ze wenst dat de nieuwe doelstelling geen verplichting (of resultaatsverbintenis) te maken, maar dat deze een streefdoel blijft (of inspanningsverbintenis).

De Pinte stelt dat ze onmogelijk haar restafvalcijfer tegen 2022 kan laten dalen met 36 kg/inw naar 122 kg/inw. Ze kan de juiste infrastructuur om “de vervuiler betaalt” correct toe te passen tegen dan niet klaar krijgen. Ze brengen wel het afschaffen van de vier gratis beurten op het recyclagepark binnenkort op de agenda van de gemeenteraad.

De gemeente Sint-Martens-Latem stelt vergelijkbaar dat ze niet kan garanderen dat ze 36 kg daalt tegen 2022. Ze begrijpt ook niet hoe haar typologie zodanig veranderd kan zijn dat het zo grote gevolgen heeft. Ze wil gft-inzameling aanvatten in 2021 en kan niet garanderen dat dit 36 kg restafvalvermindering kan opleveren in 2022.

Oud-Turnhout meldt dat haar doelstelling in tabel 1, pagina 3 113 kg/inwoner is en op figuur 1, pagina 4 136 kg/inwoner

Arendonk wil een correctie in zijn doelstelling omdat Arendonk een economisch knooppunt is met bedrijvzones.

IGEAN, IVAREM, IVVO, Limburg.net, Staden, Aartselaar, Kapellen, Zoersel, Rumst, Oostrozebeke, Lendeledede, Evergem en Wuustwezel willen de passage “tot aan de evaluatie van de Belfius-methodologie om afvaldoelstellingen vast te stellen, zijn de gestelde doelstellingen richtinggevend” terug in het plan. Wat er momenteel als evaluatie is gebeurd is niet in overleg gebeurd en volstaat niet.

Pascal Vyncke vindt het discriminerend dat een gemeente op basis van een vergrijzende bevolking of toenemend aantal jongeren een andere hoeveelheid kg/inwoner krijgt. Hij vindt dat er moet ingezet worden op sensibilisering en controle opdat leeftijd geen invloed mag hebben. Hij vindt dat er ook een clustering moet voorzien zijn voor baby's. Jongeren mogen geen meer/minder afval produceren, maar baby's en jonge kinderen wel. De productie van honderden luiers, opstarten van fruitpap, leren eten, etc. brengt een berg extra afval mee waar geen enkele ouder onderuit kan.

Overweging: Bij het begin van de dit Uitvoeringsplan is bewust gekozen voor een doelstelling op maat van de gemeente, eerder dan een algemene Vlaamse doelstelling. Bij de opmaak van het plan is gekozen voor de Belfius-clusters omdat deze indeling de gemeenten indeelt in vergelijkbare socio-economische groepen op basis van 150 variabelen. Sommige van deze variabelen hebben een directe link met het afvalbeleid, andere inderdaad minder. De clustering die gehanteerd werd bij het begin van de planperiode dateerde echter van 2007. Intussen zijn de gemeenten en steden socio-economisch veranderd. De nieuwe clustering van 2018 sluit beter aan bij de socio-economische realiteit van onze gemeenten en steden vandaag. Daarbij zijn nieuwe groepen gevormd en andere gemeenten samengebracht. Maar het uitgangspunt is nog steeds dat in één cluster gemeenten met eenzelfde socio-economisch profiel worden samengebracht. De afvalcijfers die we hanteerde bij het berekenen van de restafvaldoelstelling zijn niet gewijzigd ten opzichte van de opmaak van het plan. De restafvalcijfers van 2012- 2013 en 2014 vormen nog steeds het uitgangspunt. Door echter een andere combinatie van gemeenten, geeft dit een ander resultaat, soms naar boven, soms naar beneden. Maar ervan uitgaande dat de recentere clustering een betere weergave is van de huidige socio-economische realiteit van gemeenten, zijn deze doelstellingen correcter dan diegene die in het Uitvoeringsplan zijn opgenomen.

Binnen deze clustering wordt wel degelijk rekening gehouden met inspanningen die gemeenten in het verleden reeds deden. Er wordt immers vertrokken van de mediaan binnen elke cluster. We gaan ervan uit dat doordat binnen 1 cluster gemeenten zitten met een gelijk socio-economisch profiel, het verschil in afvalcijfers in grote mate toe te schrijven is aan een verschil in beleid. Voor alle gemeenten in de cluster moet het dus realiseerbaar zijn om hun restafval terug te dringen tot op de mediaan. Gemeenten die door inspanningen uit het verleden nu lagere restafvalcijfers hebben, mogen op dit niveau blijven.

Deze manier van berekening van een restafvaldoelstelling brengt vooral die gemeenten in beeld die, in vergelijking met gelijkaardige gemeenten, hoge tot zeer hoge restafvalcijfers hebben en aangespoord moeten worden tot aangepast beleid. Van die gemeenten worden inspanningen gevraagd om tegen het eind van de planperiode hun restafvalcijfer naar beneden te halen. Om deze inspanningen ook afdwingbaar te maken, zullen de restafvaldoelstellingen niet langer als richtinggevend ingeschreven worden.

Het Uitvoeringsplan vermeldt in acties 8 dat de OVAM de lokale besturen die de grootste stappen moeten zetten om hun doelstelling te halen zal begeleiden. Gemeenten die door de aanpassing van de Belfius-clusters geconfronteerd worden met een strengere restafvaldoelstelling, zullen prioritair opgenomen worden in de selectie van gemeenten die begeleiding krijgen vanuit de OVAM. Op die manier hopen we die gemeenten te begeleiden in een traject richting minder restafval.

Planaanpassing: onder 5.1.2 Werken op maat van de lokale besturen wordt onder actie 8 volgende paragraaf toegevoegd/aangepast:

Om een beter zicht te krijgen op het beleid dat lokale besturen op het terrein voeren, gaat de OVAM tijdens de planperiode ter plaatse op bezoek. De OVAM zal deze visitaties in eerste instantie richten op die gemeenten die door de aanpassing van de Belfius-clusters geconfronteerd worden met een strengere restafvaldoelstelling.

Deze gemeenten worden, samen met hun intercommunales prioritair opgenomen in de selectie van gemeenten die begeleiding krijgen vanuit de OVAM.

Formuleer restafvaldoelstellingen op intercommunaal niveau.

Diverse intercommunales achten het aangewezen om de restafvaldoelstellingen op intercommunale vlak te bekijken, al dan niet in combinatie met een streefcijfer per gemeente. IMOG geeft hiervoor als argument dat hierdoor een gezamenlijk beleid kan uitgewerkt worden met een verregaande harmonisatie en betere invulling van de beheersoverdracht aan IMOG. Wielsbeke, Waregem, Deerlijk, Harelbeke, Avelgem en Zwevegem, gemeenten in het werkingsgebied van IMOG beamen deze reactie. Harelbeke vraagt of het niet aangewezen is om enkel het intercommunaal restafvalcijfer bindend te maken.

Ook MIROM-ROESELARE wil een permanent intercommunaal streefcijfer hanteren als variatie op een streefcijfer per gemeente. Ze stellen dan ook voor dat de restafvalcijfers van de gemeenten niet enkel beoordeeld worden op basis van het gemeentelijk streefcijfer, maar dat ook het intercommunaal streefcijfer als maatstaf kan genomen worden. Concreet dienen voor MIROM-ROESELARE gemeenten dan één van de twee doelstellingen te halen. Sommige maatregelen zijn namelijk enkel efficiënt mits deze op voldoende schaalgrootte uitgewerkt worden. Het niet toelaten om gemeenten op intercommunaal niveau te beoordelen ondermijnt het voeren van een gedegen afvalbeleid. De gemeenten Langemark-Poelkapelle, Zonnebeke Staden, Koekelare uit dit werkingsgebied onderschrijven dit met een apart bezwaar.

IOK argumenteert dat de nieuwe Belfius-clusterindeling een significante wijziging tot gevolg heeft voor heel wat gemeenten. IOK vraagt om bij de nieuwe evaluatie van de werking met Belfius-clusters enkel te werken met de globale intercommunale doelstelling 96 kg/inwoner voor de regio van IOK afvalbeheer. De gemeenten Ravels en, Herentals, beamen dit in een apart advies.

Ook de gemeenten Wervik en Menen vinden het beter om in hun werkingsgebied (MIROM-Menen) enkel te werken met een intercommunaal streefcijfer.

Limburg.net vraagt clustering van clusters. Hun voorstel is dat clusters gemaakt worden per intercommunale, met indien mogelijk een bijkomende onderverdeling per aangewend inzamelsysteem voor huisvuil en organisch afval. Ze vinden dat een correctie voor grote en regionale steden en kustgemeenten kan op voorwaarde dat hun toekomstige doelstellingen niet boven hun huidige resultaten liggen.

De gemeente GROBBENDONK vindt een intercommunale doelstelling dan weer niet belangrijk. Ze zijn van mening dat de tabel van de intercommunale een vertekend beeld geeft. Streefcijfers per intercommunale vindt Grobbendonk overbodig omdat dit geen informatie geeft over de doelstellingen. Ze suggereert om deze tabel weg te laten.

Overweging: het afvalbeleid in Vlaanderen is vandaag in belangrijke mate georganiseerd vanuit een intercommunale werking. Daarom werd in het plan naast een gemeentelijke doelstelling, ook een doelstelling

op intercommunaal niveau opgenomen. De intercommunale doelstelling werd in het plan niet opgenomen als een verplicht te halen doelstelling, maar eerder als een richtsnoer en een werkinstrument voor de intercommunales om hun werking op af te stemmen. Deze doelstellingen moeten echter steeds complementair gezien worden met de doelstellingen op gemeentelijk niveau. Het zijn de gemeenten die conform artikel 26 van het materialendecreet de zorgplicht hebben. De gemeenten bepalen zelf of en in welke mate ze bevoegdheidsoverdracht doen aan een intercommunale. Niet in alle intercommunales is de overdracht van bevoegdheden en de harmonisatie even ver doorgevoerd. Zo blijven tarieven vaak een bevoegdheid van de gemeente. Hierdoor hebben niet alle intercommunales alle instrumenten in handen om de doelstellingen te realiseren.

Daarom blijft de huidige tekst in het plan blijft behouden, met een gemeentelijke doelstelling en een richtinggevende doelstelling per intercommunale.

Doelstelling voor gemeenten die de clusterdoelstelling reeds bereiken

MIROM-ROESLARE dringt er sterk op aan dat gemeenten die hun opgelegde doelstellingen in het verleden al haalden, niet gebonden zijn aan het laagst behaalde restafvalcijfer. Het uiteindelijke doel van het uitvoeringsplan is en blijft een algehele daling van de restafvalcijfers in Vlaanderen op lange termijn. Een zekere fluctuatie op korte termijn valt niet uit te sluiten en is dan ook een onredelijke methodiek die volledig voorbij gaat aan de dagdagelijkse realiteit. MIROM-ROESLARE stelt dan ook voor dat er los van het cijfermatige, ook rekening gehouden wordt met de inspanningen, intenties en maatregelen die op lokaal en intergemeentelijk niveau uitgewerkt of ingepland worden. De gemeente Zonnebeke, Staden en Langemark-Poelkapelle onderschrijven dit.

Heist-op-den-Berg heeft een zeer lage restafvaldoelstelling van 82 kg/inwoner. Dit is extreem laag t.o.v. de meeste gemeenten in haar cluster. Heist-op-den-Berg geeft aan dat ze die doelstelling enkel kan handhaven als er bovenlokale maatregelen getroffen worden om de hoeveelheid restafval te verminderen zoals:

- de invoering van de P+MD inzameling in Heist-op-den-Berg uiterlijk tegen 2021
- de invoering van een statiegeldsysteem op wegwerp- en drankverpakkingen.

Heist-op-den-Berg stelt dat door haar zeer preventief beleid uit het verleden haar mogelijkheden om de 82 kg/inwoner nu te behouden beperkt zijn. Heist-op-den-Berg pleit voor de formulering van een realistische doelstelling in het uitvoeringsplan op basis van recente cijfergegevens uit de afvalstoffenenquête. De gemeente Wellen haalt aan dat ze in 2016 getroffen werden door een hevige storm (zoals de Pukkelpopstorm). Dat jaar hebben ze 156 kg/inwoner restafval (heel veel grofvuil) gehaald terwijl ze normaal de nieuwe doelstelling van 113 kg/inwoner halen. Ook hun hoeveelheid veegvuil was toen beduidend hoger. Ze stellen daarom voor een uitzonderingsregel op te nemen op de doelstellingen voor de jaren dat een gemeente of stad getroffen wordt door een natuurramp. Ze zeggen dat dit meer zal voorkomen in de toekomst door de klimaatverandering.

Overweging: Het plan vermeldt dat gemeenten die bij het begin van de planperiode de doelstelling voor hun cluster reeds bereikt hebben, dit resultaat moeten behouden. Dit is momenteel vastgeklikt op het restafvalcijfer van 2016, vermits het uitvoeringsplan is goedgekeurd in september 2016.

Gemeenten die restafvalcijfers hebben onder de clusterdoelstellingen, mogen hun restafval niet laten stijgen. Dat zou een tegenstrijdig signaal geven. Natuurlijk kunnen restafvalcijfers jaarlijks fluctueren. Dat wordt in de beoordeling van de cijfers ook meegenomen. Een algemeen dalende trend of minstens een stabiele situatie over verschillende jaren wordt vooropgesteld voor deze gemeenten.

Gemeenten die geconfronteerd worden met uitzonderlijke situaties (zoals stormen) kunnen dit steeds aangeven in de enquête HAS. Dit wordt steeds meegenomen in het beoordelen van de cijfers.

Tekstaanpassing: In de kader onder 4.1.2 Doelstellingen voor het huishoudelijk restafval en vergelijkbaar bedrijfsafval worden de woorden 'of tijdens' geschrapt.

5.1 ROL VAN DE LOKALE BESTUREN

VVSG/Interafval vraagt om de aanvullende inzameling van kunststofverpakkingen tegen 1 januari 2020 aan te bevelen en niet te verplichten (gelet op de nieuwe pmd). IVAREM, IVVO, IGEAN, Lendeledede, Oostkamp, Oostrozebeke, Evergem, Zedelgem, Staden, Damme, Zelzate, Olen, Aartselaar, Kapellen, Zoersel, Rumst en Wuustwezel sluiten zich aan bij dit bezwaar.

Koksijde vraagt om de inzameling p+md sneller in te voeren ipv als overgangsmaatregel elke gemeente te verplichten tot een selectieve inzameling van alle plastic van huishoudelijke verpakkingen (harde plastics én folies) ofwel via een huis-aan-huisinzameling ofwel via het recyclagepark.

Ook IOK vindt het tijdelijk invoeren van een nieuw inzamelmodel voor kunststoffen geen goed idee omdat het praktisch onmogelijk is. Ze vragen om de verplichte bepaling te beperken tot harde plastics en het plan af te stemmen op het implementatieplan voor de p+md. De gemeente Ravels, Herentals beaamt dit in een apart bezwaarschrift.

De gemeenten Beernem en Brugge wijzen er op dat de verplichte selectieve inzameling van plastics van huishoudelijke verpakkingen in de eerste plaats dient ingevuld te worden door Fost Plus via wijziging van de sorteerregels van de pmd-fractie. Ze stellen dat de gemeenten enkel kunnen verplicht worden om de nieuwe sorteerregels ook te implementeren in de inzameling van het pmd-afval en dit te communiceren naar de bevolking.

Pascal Vyncke vindt dat deze inzameling moet verplicht worden via een huis-aan-huisinzameling. De overheid kan niet verwachten dat de burger zich schikt naar de brengmethode. Limburg.net ondersteunt dit alhoewel de problematiek zich in Limburg niet stelt.

Overweging: Het verpakkingsplan van de Vlaamse regering bevat volgende beslissing : “De uitbreiding van de inzameling van alle plastic verpakkingen wordt tegen eind 2019 in heel Vlaanderen ingevoerd. Dit wordt verankert in de erkenning van Fost Plus.” Een aantal intercommunales stappen in de loop van 2019 over naar een p+md inzameling. In andere intercommunales kan de burger zijn restplastics selectief inzamelen via een roze zak –systeem huis aan huis of via het recyclagepark. Er zijn echter nog zones in Vlaanderen waar er tegen eind 2019 geen inzameling van alle rest plastic verpakkingen zal georganiseerd worden. Met deze verplichting in het plan zouden deze intercommunales/gemeenten tegen 1 januari 2020 moeten voorzien in een selectieve inzameling van alle huishoudelijke verpakkingen.

Dit is logistiek natuurlijk niet evident voor een gemeente, er moet een inzameling opgezet worden, communicatie gevoerd worden naar de burger, bovendien is de afzet van deze materialen ook niet gegarandeerd.

De tekst wil niet zeggen dat elke gemeente zelf een selectieve inzameling opzet of dat alle recyclageparken deze plastic verpakkingen moeten inzamelen. Samenwerking over gemeentegrenzen heen of per intercommunale kan. Echter, hoe minder inzamelpunten er zijn, hoe minder van deze restplastics we ook gaan capteren. Burgers zullen immers niet bereid zijn om hun yoghurtpotjes bij te houden en daarmee naar een verder gelegen recyclagepark te gaan. Deze stromen zullen dan sowieso nog steeds in het restafval terecht komen.

Het verpakkingsplan wijst voor de invoering van de inzameling naar Fost Plus die de verplichte dekking moet realiseren. Wel kunnen gemeenten gestimuleerd worden om deze restplastics in te zamelen. Als de gemeente hiervoor een afzetmarkt heeft, voorziet de erkenning van Fost Plus immers in een vergoeding voor de gemeenten.

Tekstaanpassing: Onder 5.1.3.4 Frequentie van minimaal in te zamelen stromen wordt onder tabel 3 volgende tekst ingevoerd:

Gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden worden gestimuleerd om tegen 1 januari 2020 een selectieve inzameling van alle plastic huishoudelijke verpakkingen (harde plastics én folies) op te zetten ofwel via een huis-aan-huisinzameling ofwel via het recyclagepark.

10.1 Zwerfvuil en sluikstorten

Koksijde is akkoord met de doelstelling van -20 % zwerfvuil in 2022. Ze gaan niet akkoord met de wijziging van het referentiejaar, waardoor het absoluut cijfer van zwerfvuil op de grond hoger komt te liggen. De gemeente Koksijde vraagt een motivatie van deze wijziging van streefcijfer. Ze wil geen afzwakking t.o.v. de oorspronkelijke doelstelling van 14.000 ton. Adelheid Vanhille onderschrijft dit.

Harelbeke stelt dat er geen argumentatie is opgenomen voor het hogere referentiecijfer uit 2015 in de gewichtsprocentdoelstelling. Er is geen sprake van een evaluatie van het gevoerde zwerfvuilbeleid in 2018. Harelbeke stelt dat er verdere maatregelen nodig zijn om de zwerfvuildoelstellingen te halen en verzoekt om die maatregelen ook in te schrijven in het plan. Harelbeke herhaalt zijn advies uit 2016. Harelbeke vraagt om onmiddellijk een statiegeldsysteem op poten te zetten. Lendeledede zegt dat in haar gemeenten het gevonden afval tijdens opruimacties voor 70 % bestaat uit blikken en PET-flessen. Lendeledede vraagt een statiegeldsysteem voor deze verpakkingen.

Wervik stelt dat meer initiatief voor het tegengaan van zwerfvuil en sluikstorten meer ingezameld zwerfvuil en sluikstorten oplevert en bijgevolg meer restafval.

Overweging : De resultaten over 2013 werden als basis genomen voor het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval omdat dit de op dat ogenblik best beschikbare ramingen waren. Deze studie werd herhaald in 2016 om resultaten over 2015 te bekomen. Omdat de resultaten van 2015 statistisch meer betrouwbaar werd geacht, werden deze cijfers voorgesteld. Vermits dit cijfer echter niet door alle stakeholders wordt ondersteund, wordt het plan niet aangepast.

Bijlage 3

IOK stelt voor om deze tabel te verduidelijken door 3 kolommen te maken, de gemeente, de clusterdoelstelling en desgevallend het betere cijfer op basis van het ingezameld restafval in 2016. De gemeente Ravels beaamt dit.

Overweging: dit verduidelijkt de tabel. De bijlage zal in die zin aangepast worden

Planaanpassing : Bijlage 3 wordt aangepast

3 OPMERKINGEN EN BEZWAREN OVER NIET VERMELDE ITEMS

Indaver wijst op het gebrek aan samenhang tussen de uitgangspunten van dit uitvoeringsplan en een recent afgeleverd gunstig advies voor de uitbreiding van de verbrandingscapaciteit in het kader van een concreet vergunningsdossier. Bijkomende verbrandingscapaciteit installeren op een moment dat andere overheidsinitiatieven (opstart P+MD, uitbreiding selectieve inzamelplicht, ...) net mikken op een relevante daling van het aanbod restafval zet de geloofwaardigheid van het uitvoeringsplan helemaal op de helling. Indaver stelt dat indien zou blijken dat er op korte termijn geen nood is aan afbouw van verbrandingscapaciteit, kan dit best expliciet in het afvalplan opgenomen worden. De gemeentelijke Mina-raad van stad Diest merkt op dat in het voorstel van planwijziging:

- Geen doelstellingen worden gesteld voor recuperatie/recyclage
- Weinig richtlijnen worden gegeven over preventie (afval en zwerfvuil)

De milieudienst van de gemeente Grobbendonk vindt het erg spijtig dat:

- De kolom van de minirecyclageparken is verdwenen.
- Kringloopgoederen niet meer verplicht in te zamelen zijn in de grote recyclageparken. Ze vinden dat inzameling van kringloopgoederen verplicht zou moeten zijn zowel op afroep, als op minirecyclageparken en grote recyclageparken.

Frank Comhaire vindt de relatieve lage afvaldoelstelling voor Sint-Martens-Latem niet realistisch omwille van afval van huisdieren dat moet verbrand worden.

Hij pleit tevens voor de selectieve ophaling van ALLE plastic en verpakkingsmateriaal.

Hij wil minstens éénmaal per jaar ophaling van grofvuil niet op afroep.

Pascal Vyncke vindt dat 5.1.3.4 frequentie van minimaal in te zamelen stromen volledig foutief wordt gezien. Hij pleit voor een omgekeerde inzameling. Een hogere frequentie voor selectieve stromen (elke week of twee weken) en restafval maar elke 3 of 4 weken. Te veel mensen gooien alles bij rest omdat men pmd of papier te weinig ophaalt. Gft wil hij wekelijks opgehaald zien, in het bijzonder in de zomer. Harde kunststoffen wil hij ook toevoegen aan het pmd. Hij vindt tevens dat er maximaal en zoveel mogelijk fracties huis-aan-huis moeten opgehaald worden. Bovendien zou het een verbetering zijn indien recyclageparken oude en vervallen geneesmiddelen wel zouden aanvaarden en ze dan alsnog doorvoeren naar de verwerker voor de apothekers. Hij ziet continu mensen die er mee naar het recyclagepark gaan, daar weggestuurd worden en het uiteindelijk bij het restafval gooien.

Adelheid Vanhille vindt dat het onduidelijk is over welke periode dit plan loopt. Ze is het fundamenteel oneens met de hogere cijfers die opgenomen zijn voor de hoeveelheid restafval per inwoner. Ze vindt dat er geen aandacht is voor consuminderen, hergebruik, hervulbare recipiënten, geen plastic verpakkingen. Ze wenst dat een plan gebaseerd is op de principes van circulair denken en "afval bestaat niet, het is grondstof".

De gemeente Grimbergen heeft een opmerking over het onderscheid in de berekeningswijze van de hoeveelheid vergelijkbaar bedrijfsafval tussen horeca, kleinhandel en andere en de indeling in dimensieklassen. Ze stellen dat het uitgangspunt dat 'andere' bedrijven zonder werknemers geen extra bedrijfsrestafval produceren niet juist is. Dit is immers sterk afhankelijk van de bedrijfsactiviteit.

-
- Etienne D'hooge stelt dat sluijkorten steeds maar toe neemt. Hij wil ophalingen en aanzetten tot recyclage aanmoedigen en dat getoond wordt wat werkelijk met het herbruikbaar afval gebeurt.
-

Overweging: Enkel de wijzigingen aan het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval lagen in openbaar onderzoek. Een aantal van hierboven vermelde opmerkingen komen daarmee te vervallen, bv de minirecyclageparken staan nog steeds vermeld in het plan, andere zaken lagen niet in openbaar onderzoek en zullen niet gewijzigd worden. Deze punten worden wel meegenomen naar het einde van de planperiode wanneer een nieuwe uitvoeringsplan wordt opgemaakt.

1 Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht binnengekomen reacties

	Aantal	Namen (alfabetisch)
Mineraad Vlaanderen		
Overheid		
Vlaamse administratie	0	
Gemeenten (+ VVSG)	1	VVSG-interafval
Gemeenteraden, colleges	47	Aartselaar, Arendonk, Avelgem, Beernem, Brugge, Damme, Deerlijk, De Pinte, Evergem, Grimbergen, Grobbendonk, Harelbeke, Heist-op-den-Berg, Herentals, Kapellen, Koekelare, Koksijde, Kortemark, Kuurne, Laarne, Langemark-Poelkapelle, Lebbeke, Lendeledede, Lievegem, Linter, Maldegem, Menen, Moorslede, Olen, Oostende, Oostkamp, Oostrozebeke, Oud-Turnhout, Ravels, Rumst, Sint-martens-latem, Staden, Waregem, Wellen, Wervik, Wielsbeke, Wuustwezel, Zedelgem, Zelzate, Zoersel, Zonnebeke Zwevegem,
Milieuadviesraden	1	Diest
	8	

Intergemeentelijke
samenwerkingsverbanden

IGEAN, IOK, IMOG, IVAREM, IVOO, IVVO, Limburg.net,
MIROM Roeselare

Bedrijfssector 0

Beroepsverenigingen,
federaties, verenigingen 0

Bedrijven 1 Indaver nv

Milieugroeperingen 0

Politieke fracties 0

Burgers 3 Prof. Em. Dr Frank Comhaire, Adelheid Vanhille, Pascal
Vyncke

Totaal 61

Bijlage 2: Uittreksel Belgisch Staatsblad

Publicatie : 7 januari 2019

Numac :

VLAAMSE OVERHEID
Leefmilieu, Natuur en Energie

Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

Ontwerp van wijziging van het uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval.

Overeenkomstig artikel 18, § 7 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (Materialendecreet) ligt het ontwerp van wijziging van het "Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval" van 14 januari tot en met 13 maart 2019 in openbaar onderzoek bij de OVAM en de gemeenten. Het volledige voorstel van wijziging van het plan vindt u op de website van de OVAM, <https://ovam.be/afval-materialen/wetgeving-en-beleidsplannen-of-programmas/ontwerp-van-wijziging-van-uitvoeringsplan-huishoudelijk-afval-en-gelijkaardig-bedrijfsafval>

Tijdens het openbaar onderzoek kan iedereen bezwaren of opmerkingen op dit ontwerp van wijziging van het plan overmaken op plan@ovam.be of per post naar OVAM, Wijziging uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval, Stationsstraat 110, 2800 Mechelen